Beleidsplan

BELEIDSPLAN BRANDWEER 2020-2023

Versie t.b.v. bespreking in gemeenteraden (29 maart 2019)

BRANDWEER
Gelderland-Midden

www.brandweer.nl/gelderland-midden

Versie	Afstemming in/met	Ten behoeve van
15-01-2019	Projectgroep	Werkversie 0.1
24-01-2019	Projectgroep	Werkversie 0.2
05-02-2019	Breed Brandweer Management (BBM)	Concept beleidsplan
07-02-2019	Projectgroep	Verwerking input BBM
15-02-2019	Projectgroep	Werkversie 0.3
05-03-2019	MT brandweer	Conceptversie 1.0
07-03-2019	Opmerkingen verwerkt	Conceptversie 1.2
	OC / OR	
19-03-2019	Directeur brandweer	Doorgeleiding naar Dagelijks Bestuur
27 maart 2019	Dagelijks Bestuur	Doorgeleiding naar gemeenteraden
	Algemeen Bestuur	Ter informatie
	Gemeenteraden	Consultatie
	Projectgroep	Verwerken reacties
	Directeur brandweer	Doorgeleiding naar Dagelijks Bestuur
27 november 2019	Dagelijks bestuur	Doorgeleiding naar Algemeen Bestuur
18 december 2019	Algemeen Bestuur	Vaststelling

VOORWOORD

Op 1 januari 2019 was het exact vijf jaar geleden dat de verschillende gemeentelijke brandweerkorpsen verder gingen als één korps, brandweer Gelderland-Midden. Bestuurlijk en ambtelijk was er in de jaren daarvoor weinig enthousiasme om te gaan regionaliseren. Immers, we doen het toch goed? En dat was ook zo: er werd goed tussen de verschillende korpsen samengewerkt en de kwaliteit van het werk was prima. Toen regionalisering uiteindelijk toch onvermijdelijk was, hebben we er voor gekozen om dan ook echt een grote stap in de ontwikkeling van de organisatie te zetten. Er is een organisatiemodel neergezet uitgaande van één regionale procesgerichte organisatie waarbij de inzet was om de lokale identiteit van de posten zoveel mogelijk te behouden.

Al met al hebben we ruim vier jaar nodig gehad om de regionalisering echt af te ronden. In de vele vervolgprojecten, gebundeld onder de naam Doorontwikkeling Repressieve Organisatie, is een stevige basis van de organisatie neergezet waar we heel erg trots op zijn!

Het is tijd om vooruit te kijken. De veranderingen in de samenleving staan niet stil en wij moeten als organisatie tijdig inspelen op de gevolgen hiervan. In dit beleidsplan staat beschreven wat wij als brandweerorganisatie de komende jaren gaan doen aan de belangrijkste speerpunten die we hebben beschreven.

Als 24/7 organisatie is de paraatheid en de beschikbaarheid van brandweermedewerkers een belangrijke voorwaarde. Ook is het steeds belangrijker om als brandweerorganisatie een stevige informatiepositie te hebben. Hier zijn stappen in gezet, maar om een risico gestuurde organisatie te kunnen worden is een verdere doorontwikkeling nog noodzakelijk.

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD 3

1. HET BELEIDSPLAN 5
   1.1 Doelstelling 5
   1.2 Totstandkoming 5
   1.3 Opzet 5

2. BRANDWEER GELDERLAND-MIDDEN 6
   2.1 Wettelijke taken 6
   2.2 Adviserings- en toezichtstaken 6

3. AMBITIE 7

4. SPEERPUNTEN 7
   4.1 Vrijwilligheid en Paraatheid 8
   4.2 Risicogerichtheid 10
   4.3 Meldkamer 12

5. MONITORING EN EVALUATIE BELEIDSPLAN 13
   5.1 Monitoring 13
   5.2 Evaluatie 13

BIJLAGE 15

1. HET BELEIDSPLAN

Voor u ligt het beleidsplan Brandweer Gelderland-Midden 2020-2023. Hierin staan de ambities en beleidsdoelstellingen voor de periode 2020-2023.

1.1 Doelstelling

Het beleidsplan Brandweer heeft als doel een richtinggevend kader te bieden voor bestuur en organisatie. Dit kader moet zowel het bestuur als het management van de organisatie in staat stellen om gerichte keuzes te maken en deze keuzes te vertalen naar concrete activiteiten. Het kader vloeit voort uit de in dit plan beschreven bestuurlijke en professionele ambities van Brandweer Gelderland-Midden voor de beleidsplanperiode 2020-2023.

Het beleidsplan Brandweer heeft niet als doelstelling om de financiële implicaties inzichtelijk te maken. Binnen de reguliere planning- en controlcyclus zal een nadere afweging gemaakt moeten worden welke activiteiten concreet worden uitgevoerd. Daar waar het beleidsplan al gevolgen heeft voor het begrotingsjaar 2020, is dit meegenomen in de conceptbegroting 2020.

1.2 Totstandkoming

Het beleidsplan is tot stand gekomen onder regie van een projectgroep. Deze projectgroep bestond uit vertegenwoordigers van de verschillende afdelingen van de brandweerorganisatie. Het brandweermanagement en de ondernemingsraad worden goed aangesloten op het proces. De gemeenteraden van de 15 gemeenten in het verzorgingsgebied van brandweer Gelderland-Midden worden in de gelegenheid gesteld om hun reactie kenbaar te maken ten aanzien van het concept beleidsplan**.** De burgemeester voert hierover overleg met de gemeenteraad.

1.3 Opzet

De wereld om ons heen verandert snel. De brandweer wil graag optimaal inspelen op de actualiteit. Daarom is gekozen voor een overzichtelijk beleidsplan brandweer waarin de belangrijkste landelijke en regionale ontwikkelingen, de ambitie en een aantal concrete speerpunten zijn benoemd en op hoofdlijnen zijn uitgewerkt voor de beleidsplanperiode 2020-2023. Voor ieder speerpunt zijn resultaten/actiepunten benoemd. In de beleidsplanperiode zal jaarlijks de voortgang van de uitvoering van het beleid gemonitord worden.

In dit beleidsplan komen de reguliere taken van de brandweer niet uitgebreid aan bod. Ook worden de bedrijfsvoering processen, die overigens als een belangrijke randvoorwaarde worden gezien, niet nader belicht. In dit plan richten we ons op de onderwerpen die de komende jaren extra aandacht nodig hebben.

Een uitwerking in concrete activiteiten en middelen komt terug in de plannen die jaarlijks worden opgesteld (begroting, jaarplannen).

Context

Het beleidsplan Brandweer vormt samen met het beleidsplan Veiligheidsregio (multidisciplinaire taakuitvoering) Gelderland-Midden, het beleidsplan GHOR Gelderland-Midden en het beleidsplan MOTO het beleidsplan veiligheidsregio zoals bedoeld in artikel 14 van de Wet veiligheidsregio's. De beschrijving van de voor de brandweer geldende opkomsttijden en de aanwezigheid van brandweerposten in de gemeenten is opgenomen in de door het Algemeen Bestuur op 24 juni 2015 vastgestelde visie Basisbrandweerzorg en visie Paraatheid. Het geheel van voorzieningen en maatregelen die zijn getroffen om binnen de staande afspraken (zoveel mogelijk) te voldoen aan de opkomsttijden is vastgelegd in het regionaal Dekkingsplan Brandweer Gelderland Midden (laatstelijk vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 15 maart 2017).

2. BRANDWEER GELDERLAND-MIDDEN

Brandweer Gelderland-Midden is verantwoordelijk voor de uitvoering van de brandweerzorg. De daarbij behorende taken zijn in verschillende gebieden te verdelen.

2.1 Wettelijke taken

Op grond van artikel 3 lid 1 Wet veiligheidsregio's behoort tot de brandweerzorg:

a. het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt;
b. het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand.

Brandweer Gelderland-Midden richt zich bij de uitvoering van deze wettelijke taakstelling op de kerntaken behorend bij de veiligheidsketen. De kerntaken in samenhang met de organisatie laten zich als volgt samenvatten:

- *Risicobeheersing*:
  Advisering aan gemeenten, ketenpartners, bedrijven en burgers over brandveiligheid en omgevingsveiligheid. Toezicht op brandveiligheid.
- *Operationele Voorbereiding*:
  Vakbekwaam maken en houden van het brandweerpersoneel (opleiden, oefenen), planvorming, incidentevaluatie, logistiek, inkoop en werkplaatsen (aanschaf en onderhoud materieel).
- *Incidentbestrijding*:
  Brandbestrijding, hulpverlening, First Respons Brandweer / Medische Ondersteuning Brandweer, incidentbestrijding gevaarlijke stoffen, waterongevallen.

Het beleid ten aanzien van de uitvoering van deze taken komt grotendeels landelijk tot stand. Brandweer Gelderland-Midden volgt in beginsel dit landelijk beleid. Daarnaast wordt beleid afgestemd met buurregio's en andere regio's waarbij een samenwerking op onderdelen vanzelfsprekend is.

Organisatie

Brandweer Gelderland-Midden is één van de vijfentwintig brandweerkorpsen in Nederland. Brandweer Gelderland-Midden is onderdeel van de organisatie Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM). VGGM voert voor vijftien gemeenten taken uit op het gebied van brandweerzorg, publieke gezondheid, Veilig Thuis, jeugdgezondheidszorg, ambulancezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing. De organisatie VGGM kent drie sectoren: brandweer, publieke gezondheid en facilitaire zaken.

Brandweer Gelderland-Midden is een organisatie die bestaat uit ongeveer 820 vrijwilligers en 280 fulltime arbeidsplaatsen. De organisatie beschikt over 41 uitrukposten verdeeld over de vijftien gemeenten.

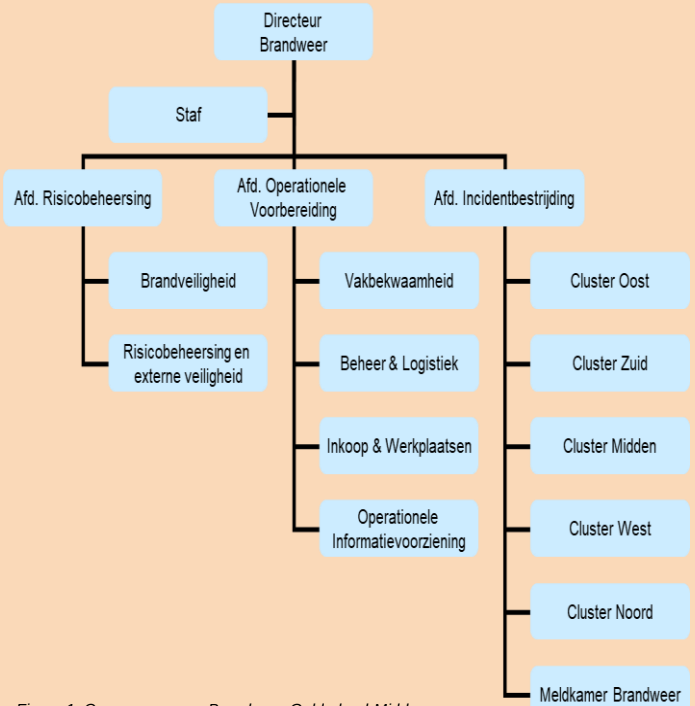

Figuur 1: Organogram van Brandweer Gelderland-Midden

2.2 Adviserings- en toezichtstaken

Op grond van artikel 14 lid 2 onder e van de Wet veiligheidsregio's bevat het beleidsplan ook een beschrijving van de adviesfunctie aan het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of krachtens de wet aangewezen gevallen alsmede in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald (artikel 10 onder b Wet veiligheidsregio's).

Op 27 juni 2012 heeft het Algemeen Bestuur, in het kader van de voorbereiding van de regionalisering brandweer, het minimum kwaliteitsniveau van de te vormen regionale brandweerorganisatie vastgesteld. Onderdeel van dit kwaliteitsniveau zijn ook de adviserings- en toezichtstaken die Brandweer Gelderland-Midden voor het bevoegd gezag uitvoert.
Een overzicht van deze taken is opgenomen in de bijlage van dit beleidsplan.

3. AMBITIE

Brandweer Gelderland-Midden voor de beleidsplanperiode 2020-2023 volgende ambitie geformuleerd:

De ambitie van brandweer Gelderland-Midden is om te zorgen voor een toekomstbestendige, slagvaardige organisatie met een sterke risicogerichte informatiepositie die anticipeert op maatschappelijke ontwikkelingen. Daarmee willen wij een belangrijke bijdrage leveren aan een (brand)veiligere samenleving.

We sluiten hierbij aan op de landelijke visie op brandveiligheid, die is gebaseerd op het terugdringen van risico's: het streven naar minder incidenten, minder slachtoffers en minder schade. Hierbij wordt veel nadruk gelegd op het voorkomen van branden en het verkleinen van de kans op het ontstaan ervan, waar voorheen de focus van de brandweer veelal lag op de bestrijding van brand en het beperken van de omvang ervan.

In de Landelijke agenda brandweerzorg 2018-2022 zijn de ontwikkelopgaven voor de brandweer beschreven. Deze ontwikkelopgaven komen in de kern op het volgende neer: innovatief samenwerken, risicogericht werken, voor elke taak de juiste maat, vakmanschap versterken, vitale medewerker en organisatie. Deze ontwikkelopgaven sluiten aan bij de in november 2017 benoemde kernwaarden voor Brandweer Gelderland-Midden: verbinding, vertrouwen, vakmanschap en vitaliteit.

Ook in de voorliggende beleidsplanperiode zullen deze kernwaarden centraal blijven staan voor de organisatie als geheel en bij de uitvoering van de taakstelling. We gaan daarbij de kernwaarden van zowel de sector brandweer als de sector publieke gezondheid van VGGM met elkaar in samenhang brengen.

4. SPEERPUNTEN

Voor de beleidsplanperiode 2020-2023 zien we een aantal op ontwikkelingen op ons afkomen. Ontwikkelingen in de paraatheid van de brandweer en de beschikbaarheid van vrijwilligers vragen om nadrukkelijk onderzoek op diverse gebieden. Ook de invoering van het Omgevingsrecht betekent een grote omschakeling in denken en gedrag van de brandweer. Tenslotte zijn er veranderingen op het gebied van de meldkamerorganisatie.

Informatie speelt een steeds belangrijkere rol in onze organisatie en de infrastructuur en organisatie die daarvoor nodig is, wordt langzaam maar zeker uitgebouwd. De ontwikkelingen van de komende jaren bieden kansen om de versterking van de informatiepositie te gebruiken in onze processen. Hiermee kan goede informatie sturing geven aan onze organisatie.

De ontwikkelopgaven in relatie tot de ambitie van Brandweer Gelderland-Midden zijn in de navolgende paragrafen uitgewerkt in een aantal speerpunten voor de beleidsplanperiode 2020-2023. Per speerpunt worden de ontwikkelingen geschetst, de visie en ambitie geformuleerd en de actiepunten voor de beleidsplanperiode benoemd.

De speerpunten van Brandweer Gelderland-Midden voor de beleidsplanperiode 2020-2023 zijn:

- Vrijwilligheid en Paraatheid
- Risicogerichtheid
- Meldkamer Oost-Nederland

4.1 Vrijwilligheid en Paraatheid

De maatschappij wordt steeds individualistischer. Dit is een trend die ook bij de brandweer merkbaar is. Het wordt onder andere daardoor steeds lastiger om gekwalificeerd personeel te vinden. Onze uitdaging daarbij is ook dat we een vraagstuk hebben op te lossen wat we 'paraatheid' noemen. Bij paraatheid gaat het om het beschikbare potentieel van medewerkers dat 24/7 paraat is om aan de slag te gaan.

Ontwikkeling

Voor de invulling van de paraatheid kennen we verschillende vormen: beroeps en vrijwilligers. Maar ook medewerkers die naast hun niet-repressieve taak bij de brandweer bij een inzet mee uitrukken. Gezien Europese regelgeving (WNRA) is het de vraag of we in de toekomst nog kunnen beschikken over vrijwilligers zoals we ze nu kennen. Naast de landelijke trend dat de belangstelling voor de huidige vorm van vrijwilligheid afneemt, heeft de komst van de WNRA het vraagstuk rondom de brandweervrijwilligers op scherp gezet. Landelijk is besloten om de WNRA voor de veiligheidsregio's met één jaar uit te stellen tot 1 januari 2021. In de looptijd van dit beleidsplan zal duidelijk moeten worden welke oplossingen er wel en niet mogelijk zijn om een goede invulling te geven aan de WNRA.

Naast bovenstaande ontwikkelingen is het een feit dat we steeds ouder worden. Ook ouder op de arbeidsmarkt. Dit vraagt ons na te denken op welke taken wij onze medewerkers vitaal kunnen inzetten in relatie tot de paraatheid.

Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA)

Op 1 januari 2020 wordt de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA) ingevoerd. De positie van de ambtenaar wordt hierdoor gelijk met die van werknemer. Ook ambtenaren werken dan op basis van een tweezijdige arbeidsovereenkomst. Daarnaast dienen per die datum arbeidsvoorwaarden vastgelegd te worden in CAO's en niet meer in (lokale) rechtspositionele regelingen. In de Brandweerkamer (en in afstemming met de voorzitter van het CvA en de VNG) is besproken en gedeeld dat veiligheidsregio's in principe willen aansluiten bij de CAO-gemeenten, met daarbij een aparte positie voor de beroepsbrandweer. Feitelijk zoals de CAR/UWO daarin nu ook voorziet.

Voor de brandweer, met name voor de brandweervrijwilligers, heeft de wet bijzondere betekenis. De WNRA brengt, als er geen sprake zou zijn van interventie, met zich mee dat vrijwilligers gewone ambtenaren worden, deeltijdwerkers met een baan waarin qua rechtspositie geen enkel verschil met andere (beroeps) brandweermensen wordt gemaakt. In feite wordt de vrijwilliger dan deeltijdwerker. De landsadvocaat heeft een juridische verkenning gedaan naar de gevolgen van de WNRA. De vraag die voor ligt is of er een objectieve rechtvaardiging gevonden kan worden om de vrijwilligers als deeltijdwerkers rechtspositioneel te blijven behandelen zoals dat nu gebeurt. Als die objectieve rechtvaardiging er zou zijn dan moet de rechtspositie waarvoor uiteindelijk gekozen wordt ook legitiem, passend en noodzakelijk zijn.

Visie

Brandweer Gelderland-Midden staat voor een goede kwalitatieve brandweerzorg. Hiervoor moet er een balans zijn tussen de componenten beschikbaarheid, paraatheid en dekkingsplan binnen de driehoek van de repressieve brandweerzorg om de gevraagde kwaliteit te leveren.

Door de veranderingen kan de balans hoeveelheid beschikbaar vakbekwaam personeel, benodigde sterkte per post–en benodigd aantal posten in het gebied onder spanning komen te staan. Onderstaande afbeelding geeft de pijlers van de repressieve brandweerzorg weer. Verandering van één van de pijlers heeft direct invloed op de overige twee.

Figuur 2: Pijlers repressieve brandweerzorg

Brandweer Gelderland-Midden vindt het belangrijk om gedurende de beleidsplanperiode vol in te zetten op de beschikbaarheid van benodigd personeel. Deze ‘knop’ is als eerste van invloed op de paraatheid en vervolgens op het vastgestelde dekkingsplan. Wanneer we kunnen blijven beschikken over voldoende vakbekwaam personeel, is bijstelling van de andere knoppen niet nodig.

Om knelpunten in de paraatheid vroegtijdig te signaleren is een integrale informatievoorziening van belang. Om als brandweer goed te kunnen functioneren is het hebben van de juiste informatie, op het juiste moment, de juiste plaats, in een passende vorm, via het meest geschikte apparaat van essentieel belang. Op deze wijze kan er vroegtijdig geanticipeerd worden. De voortschrijdende digitalisering van de maatschappij biedt nieuwe mogelijkheden, niet alleen voor moderne manieren van communicatie, samenwerking en dienstverlening, maar ook doordat het verbinden, duiden, analyseren en beschikbaar maken van data leidt tot inzichten kunnen worden gebruikt voor strategie en besluitvorming. Landelijk (Programma Informatievoorziening, IFV) en interregionaal (Oost5) wordt er gewerkt aan gemeenschappelijke voorzieningen en architectuurstandaarden (basisregistraties, gezamenlijke applicaties, ICT-omgeving, Business Intelligence, informatieveiligheid, GEO-datasets, VeRA), waar Brandweer Gelderland-Midden aan wil bijdragen en gebruik van wil maken.

Daarnaast is het belangrijk om tijdig in te spelen op landelijke (Europese) ontwikkelingen. De Landelijke agenda brandweerzorg (mens en werk in balans) is hierbij richtinggevend. Om de bezetting van posten te borgen is een flexibele en pragmatische houding nodig betreffende bestaande afspraken over dienstverbanden, taakstellingen, vastgestelde dienstverleningsafspraken en werknemersdoelgroepen, waarbij lokale situaties vragen om maatwerk.

Activiteiten
Om op onze ambitie stappen te zetten, worden onderstaande activiteiten uitgevoerd.

	Activiteit	Omschrijving	Portefeuillehouder	Termijn
1	Opstellen strategische personeelsplanning	Benodigde capaciteit van de organisatie bepalen, zowel de warme als koude organisatie. Anticiperen op de veranderingen.	Directeur Brandweer	2020
2	Aanpassen wervings- & selectiebeleid	Wervings- en selectiebeleid moet aansluiten op de lokale situatie.	Afdelingshoofd Incidentbestrijding	2020
3	Informatievoorziening	Ontsluiting benodigde actuele informatie	Hoofd Stafbureau brandweer	2020
4	Implementatie WNRA	Inclusief financiële consequenties.	Afdelingshoofd Incidentbestrijding	2021
5	Actueel beleid duurzame inzetbaarheid	Nu gericht op huidige organisatievorm. Het beleid valt uiteen in drie onderdelen: vitaliteit, employability en werkvermogen.	Afdelingshoofd Incidentbestrijding	2021
6	Ontwikkelen beleid burgerparticipatie	Burgerparticipatie in relatie tot de arbeidsmarkt en visie op vrijwilligheid.	Afdelingshoofd Incidentbestrijding	2022
7	Visie paraatheid actualiseren		Afdelingshoofd Incidentbestrijding	2023
8	Dekkingsplan actualiseren		Afdelingshoofd Incidentbestrijding	2023

4.2 Risicogerichtheid

Burgers, bedrijven en instellingen zijn eerstverantwoordelijk om veiligheidsrisico's aan te pakken. De overheid is maar beperkt verantwoordelijk voor het organiseren of afdwingen van veiligheid. Uiteindelijk gaat het wel en gezamenlijke verantwoordelijkheid, waarbij de gemeente doorgaans de regie heeft. Als brandweer willen we ons richten op risico's die er toe doen, waarbij de doelstelling is om deze risico's op een adequate wijze te (laten) beïnvloeden. Of te accepteren. Dat vergt niet alleen het toepassen van regels, maar risicogerichtheid en vervolgens risicobeïnvloeding; in onderling contact en dialoog, als aanvulling op regels en handhaving. Het is daarom van belang dat we als brandweer een risico-gestuurde organisatie zijn.

Ontwikkelingen

Omgevingsveiligheid wordt in de planperiode 2020-2023 vooral bepaald door de komst van het Omgevingsrecht. Met deze wet wil de rijksoverheid de regels voor de leefomgeving vereenvoudigen en samenvoegen. De invoering van het Omgevingsrecht biedt de veiligheidsregio's de mogelijkheid om samen met andere partners lokaal en regionaal invulling te geven aan een veilige en gezonde fysieke leefomgeving.

In die zin sluit de komst van het Omgevingsrecht goed aan bij de visie op risicogerichtheid 'Samen zorgen voor echte coproductie' gezamenlijk vastgesteld door de Raad van Brandweercommandanten, Raad Directeuren Veiligheidsregio's, Raad van Directeuren Publieke Gezondheidszorg en de Managementraad Bevolkingszorg in juni 2015. De invoering van het Omgevingsrecht heeft ook consequenties voor brandweer Gelderland-Midden. De Omgevingswet treedt naar verwachting in werking op 1 januari 2021. De voltooiing van de gehele transitie die het Omgevingsrecht vereist, is bepaald op 2029.

Omgevingsrecht

Het nieuwe Omgevingsrecht beoogt onder meer een veilige en gezonde fysieke leefomgeving te realiseren en in stand te houden.

De planfiguren onder de Omgevingsrecht zijn: de omgevingsvisie; het omgevingsplan, het gemeentelijk omgevingsplan, de waterschapsverordening en de provinciale omgevingsverordening, de omgevingsvergunning, het projectbesluit.

Vanuit de coproductie-gedachte heeft het de voorkeur om in vroegtijdig stadium aan tafel te zitten initiatiefnemers en gemeenten. Op die wijze kunnen veiligheids- en gezondheidsaspecten meegenomen worden in de planfiguren en de verdere uitwerking hiervan in de fysieke leefomgeving. De belangrijkste wijzigingen hebben vooral betrekking op het begin van de veiligheidsketen. Zo zal er meer risicogericht in plaats van regelgericht worden geadviseerd, met een bredere scope voor veiligheid.

Visie

Brandweer Gelderland-Midden werkt aan de hand van een gezamenlijk programma samen met collega's vanuit publieke gezondheid aan een "veilige en gezonde leefomgeving". Collega's vanuit brandweer en die vanuit hun deskundigheid gemeenten adviseren over de inrichting van de leefomgeving. Ze adviseren, niet vanaf de zijlijn en achteraf corrigerend, maar zijn betrokken en in gesprek met andere belanghebbenden. Adviezen vormen basis waarmee bestuurders een integrale afweging kunnen maken.

Daartoe beschikt Brandweer Gelderland-Midden over informatie, kennis en expertise over de gehele veiligheidsketen van risicomanagement tot het daadwerkelijk optreden bij incidenten. Brandweermedewerkers kenmerken zich door hun proactieve, meedenkende en op samenwerking gerichte houding. Zij zijn in staat om het bevoegd gezag en anderen bij te staan bij het op onderbouwde wijze invulling geven aan de beleidsvrijheid binnen het Omgevingsrecht.

Brandweer Gelderland-Midden is daarmee een risicogericht adviseur van diverse partijen zoals het bevoegd gezag, planontwikkelaars, initiatiefnemers maar ook van de private bouwplantoetsers. We zijn in staat de kennis die er (nog) niet is, door middel van onderzoek te verwerven. Aandacht voor risicobeïnvloeding vergt van de brandweer een vernieuwing van de werkwijzen. De brandweer moet hiervoor haar kennispositie versterken en in het verlengde daarvan haar informatievoorziening. Informatie over risicovolle activiteiten wordt niet meer vanzelfsprekend, via het vergunningentraject, aangeleverd. Om de informatiepositie op peil te houden is het noodzakelijk dat de informatievoorziening van de brandweer aansluit op landelijke informatiesystemen, zoals bijvoorbeeld op het Digitaal Stelsel Omgevingswet, GEO-voorzieningen en het Brandrisicoprofiel.

Daarnaast is het noodzakelijk dat de informatie die beschikbaar is vanuit de adviserende rol van brandweer, beschikbaar is de andere onderdelen van de organisatie, als het gaat om operationele voorbereiding en incidentbestrijding om daarmee de informatiepositie van de gehele brandweer te optimaliseren.

Brandrisicoprofiel
De Wet veiligheidsregio's stelt in artikel 10 dat het bestuur verantwoordelijk is voor het inventariseren van de risico's die kunnen leiden tot een brand, crisis of ramp. In het kader van het project Doorontwikkeling Repressieve Organisatie (DRO) is daarom in 2014 het brandweerrisicoprofiel opgesteld. Belangrijkste uitgangspunt daarvoor waren de wettelijk vastgelegde opkomsttijden. Met de uitgave 'Brandveiligheid is coproductie' (Brandweer Nederland, 2015) is duidelijk gemaakt dat brandveiligheid niet louter wordt gerealiseerd door te voldoen aan de opkomsttijd. Zo is een brandrisicoprofiel bijvoorbeeld belangrijk om meer richting te kunnen geven aan het programma Brandveilig leven.

Daarom zal het brandweerrisicoprofiel doorontwikkeld worden naar een brandrisicoprofiel. Daarbij kan ook de nieuwe, landelijke benadering van opkomsttijden (project RemBrand, gebiedsgerichte opkomsttijden) die nog in ontwikkeling is worden verwerkt.

Activiteiten
Om op onze ambitie stappen te zetten, worden onderstaande activiteiten uitgevoerd.

	Activiteit	Omschrijving	Portefeuillehouder	Termijn
1.	Bijdragen aan de VGGM-brede, op te stellen Visie en uitvoeringsprogramma betreffende een veilige en gezonde leefomgeving	Advisering gebeurt vanuit een duidelijke visie op een veilige (en gezonde) fysieke leefomgeving. Die visie bestaat uit een aantal richtinggevende principes voor een veilige leefomgeving, vertaald in algemene doelen en kernwaarden. De visie wordt omgezet naar een uitvoeringsprogramma voor 2020-2023	Afdelingshoofd Risicobeheersing	2020
2.	Nader onderzoeken van de financiële effecten van de invoering Omgevingswet en het risicogericht werken	De financiële gevolgen van het risicogericht werken c.q. de komst van de Omgevingswet zijn nog onvoldoende duidelijk. Dit wordt nader onderzocht.	Afdelingshoofd Risicobeheersing	2020
3.	Aansluiten bij het bepalen rolopvatting VGGM in het kader van de invoering Omgevingswet	Het uitwerken van de rol die VGGM (publieke gezondheid en brandweer) wil pakken bij het adviseren van de kernwaarden gezondheid en veiligheid.	Hoofd Stafbureau brandweer	2020-2021
4.	Informatievoorziening	Ontsluiting benodigde actuele informatie.	Hoofd Stafbureau brandweer	2020
5.	(Door)Ontwikkelen brandrisicoprofiel	Het brandrisicoprofiel geeft inzicht in de risico's op brand en de factoren die dit bepalen. Dit inzicht draagt bij aan het beter vormgeven van risicobeheersing, brandveilig leven, operationele voorbereiding en incidentbestrijding.	Directeur brandweer	2021
6.	Doorontwikkelen digitale voorzieningen	Het aanpassen en doorontwikkelen van de huidige digitale voorzieningen bij de brandweer voor de implementatie van de Omgevingswet.	Afdelingshoofd Risicobeheersing	2021
7.	Visie brandveilig leven doorontwikkelen en uitvoeren	De visie op brandveilig leven wordt in aanloop naar de beleidsplanperiode doorontwikkeld en zal vervolgens worden gerealiseerd.	Directeur brandweer	2023

4.3 Meldkamer

De afgelopen jaren zijn forse stappen gemaakt ten aanzien van de realisatie van de nieuwe meldkamer voor Oost-Nederland die in Apeldoorn gerealiseerd zal worden. Voorzien is dat de meldkamer per 2022 gereed is.

Ontwikkelingen

Het organiseren van de meldkamer op de schaal van Oost-Nederland brengt met zich mee dat de operationele diensten hieraan voorafgaand hun werkprocessen moeten hebben geharmoniseerd. Met name voor de brandweer is dit voor de jaren 2020 en 2021 een belangrijk aandachtspunt. Hierbij zullen bovenregionale keuzes moeten worden gemaakt die inhoudelijk consequenties hebben voor de werkwijze zoals wij dit nu gewend zijn in Gelderland-Midden. De ontwikkeling van zorgcoördinatiecentra heeft mogelijk ook gevolgen voor de wijze waarop in Gelderland-Midden invulling wordt gegeven aan de First Respons taak van de brandweer.

In de komende jaren zal ook een keuze moeten worden gemaakt over het al dan niet overgaan van (brandweer)personeel naar een nieuwe werkgever. Op langere termijn wordt voorzien dat er minder centralisten nodig zijn. Op dit moment verloopt de inkrimping op basis van natuurlijk verloop in sommige regio's sneller dan wenselijk is. Deze ontwikkeling heeft de directies van de veiligheidsregio's Gelderland-Midden en Gelderland-Zuid gebracht tot een verkenning om wellicht een tussenstap te maken om de terugloop van centralisten op te kunnen vangen.
Ook wordt een tekort voorzien in de capaciteit van de beheerders door natuurlijk verloop of door het aflopen van bestaande contracten voor het moment van het samenvoegen. Dit alles maakt dat het beheer en het in de lucht houden van de huidige systemen (going concern) tot aan de samenvoeging een thema is dat extra aandacht vraagt.

Visie

Voor de ontwikkeling van de meldkamer is op de schaal van Oost-Nederland een projectorganisatie opgezet en is een gedetailleerd implementatieplan vastgesteld waarin wordt ingegaan op doelstellingen, ambities en actiepunten. Daarom is er voor gekozen om dit onderwerp niet verder uit te werken in het beleidsplan brandweer.

5. MONITORING EN EVALUATIE BELEIDSPLAN

De uitvoering van het beleidsplan zal worden gemonitord en geëvalueerd om te bepalen in welke mate de voorgenomen doelstellingen en ambities worden gerealiseerd. Beoogd wordt om dit op een transparante en dynamische wijze vorm te geven.

5.1 Monitoring
Vanaf 2018 werkt VGGM aan de versterking van de planning- en controlcyclus. Eén van de doelstellingen daarbij is om de sturingsmogelijkheden vanuit bijvoorbeeld colleges en raden te versterken. Om hier invulling aan te kunnen geven is het nodig om duidelijk te rapporteren over de gerealiseerde doelstellingen en ambities. Vanaf 2020 werkt de brandweer met jaarplannen die duidelijk gekoppeld zijn aan deze doelstellingen en ambities (BBV-richtlijnen). Het streven is om vanaf 2020 ook op een meer dynamische manier (openbaar toegankelijk via internet) te laten zien hoe het staat met de realisatie van doelstellingen en ambities voor elk van de speerpunten genoemd in hoofdstuk 4.

5.2 Evaluatie
Om te komen tot een nieuw beleidsplan voor de jaren 2024-2027 vindt een evaluatie over de voorafgaande periode plaats. Vanuit de monitoring zal worden bezien of er (jaarlijks) actualisatie dan wel bijstelling van het beleidsplan dient plaats te vinden.

In het beleidsplan brandweer zijn ontwikkelingen beschreven die nadrukkelijk van invloed zijn op de Organisatiestructuur van de brandweer. Het is niet ondenkbaar dat (medio 2022 of mogelijk eerder) de vraag zal opkomen of het huidige organisatiemodel nog wel passend is. Immers er zijn grote veranderingen op komst. Bovendien is niet duidelijk wat de evaluatie van de Wvr betekent voor onze organisatie. Of een en ander tot een mogelijke wijziging van het huidige organisatiemodel zou moeten leiden wordt meegenomen in de evaluatie.

Evaluatie Wet veiligheidsregio's (Wvr)
In 2019 start de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's. Ruim acht jaar na de invoering van de Wvr kan worden vastgesteld dat de veiligheidsrisico's van aard zijn veranderd, dan wel door de bevolking op een andere manier worden beoordeeld als in het verleden. De vraag is of al deze "nieuwe" risico's ook onder het bereik (zouden moeten) vallen van de veiligheidsregio's. Waar zijn de veiligheidsregio's van en waar niet? Heeft de veiligheidsregio een meer expliciete coördinerende of platformrol bij proactieve risicobeheersing, vergelijkbaar met de rollen bij crisisbeheersing?

De veiligheidsregio is een vorm van verlengd lokaal bestuur. De wet geeft aan welke taken een veiligheidsregio heeft, maar dwingt niet tot uniformiteit en zegt niets over de wijze waarop de taken moeten worden uitgevoerd. Daarom bestaan in de praktijk grote verschillen over de rolopvatting en de wijze waarop deze rol operationeel wordt ingevuld. De veiligheidsregio's hebben in beginsel drie opgaven: sturen, coördineren en ondersteunen. Veiligheidsregio's geven op verschillende wijze invulling aan de operationalisering van deze opgave in rollen: de uitvoerende rol, de expertise- en adviesrol, de regiefunctie en de platformfunctie. Mede door het gebrek aan vergelijkbaarheid van de veiligheidsregio's is het onduidelijk welke effecten de veiligheidsregio in de praktijk wil en kan bereiken, waarop zij aanspreekbaar is, waarover zij verantwoording wil afleggen en welke rollen daarbij horen.

Als veiligheidsregio is het 'normaal' om met vele partijen samen te werken. Brandweertaken zijn vooral uitvoeringsgericht en brandweerbeleid wordt vooral op landelijk niveau bepaald. Waar het gaat om het nemen van besluiten leidt het samenwerken in (bovenregionale of nationale) netwerken ertoe dat wij als brandweerorganisatie zelf steeds minder autonoom zijn. Dit komt onder meer tot uiting bij de harmonisatie van werkprocessen.

Naar verwachting zal in het eerste kwartaal van 2019 duidelijk zijn wanneer de eerste uitkomsten van de evaluatie te verwachten zijn. In de jaarplannen zal, voor zover dit noodzakelijk blijkt, nadere uitwerking worden gegeven aan de uitkomsten van de evaluatie.

Activiteiten

Om op onze ambitie stappen te zetten, worden onderstaande activiteiten uitgevoerd

	Activiteiten	Omschrijving	Portefeuillehouder	Termijn
1.	Digitaal ontsluiten speerpunten beleidsplan	Na vaststelling van het beleidsplan worden de speerpunten van het beleidsplan via internet op een moderne manier ontsloten zodat het voor burgers, bestuurders, raadsleden en anderen inzichtelijk is hoe de voortgang is van de te realiseren doelstellingen en ambities	Hoofd Stafbureau brandweer	2020
2.	Jaarlijkse bijstelling doelstellingen / ambities en rapportage over realisatie	Uit de planning-en controlcyclus (begroting, jaarplannen, verantwoording) volgt periodieke aanpassing van de doelstellingen en ambities.	Directeur brandweer	2021 2022 2023
3.	Bezien of organisatiemodel brandweer aanpassing behoeft	Ontwikkelingen genoemd in hoofstukken 3 en 4 kunnen een zodanige impact hebben dat de vraag aan de orde komt of het huidige organisatiemodel nog wel passend is.	Directeur brandweer	2022
4.	Brede evaluatie	Aan het eind van de beleidsplanperiode wordt geëvalueerd in hoeverre de voorgenomen ambities zijn gerealiseerd. Deze evaluatie geeft input voor het beleidsplan voor de periode 2024-2027	Directeur brandweer	2023

BIJLAGE

Overzicht advies- en toezichtstaken Brandweer Gelderland-Midden

1. Het adviseren over wet- en regelgeving op het gebied van omgevingsveiligheid.
2. Het adviseren bij (en participeren in) de ontwikkeling van omgevingsvisies en omgevingsplannen.
3. Het adviseren over ruimtelijke plannen en omgevingsplannen (integraal onderdeel hiervan zijn onder meer de thema's bluswatervoorziening en bereikbaarheid).
4. Het adviseren over aanvragen evenementenvergunning.
5. Het adviseren over aanvragen omgevingsvergunning, wat de onderdelen milieu en bouwen betreft (integraal onderdeel hiervan zijn brandveiligheid en eventuele bronmaatregelen).
6. Het adviseren van gemeenten en provincie (bevoegd gezag Wabo) op (brand)veiligheidsaspecten van de omgevingsvergunning, wat de onderdelen brandveilig gebruik en gebruiksmelding betreft.
7. Het uitvoeren van toezicht op de (brand)veiligheidsaspecten zoals opgenomen in de omgevingsvergunning, activiteit milieu en bij bedrijven die vallen onder het Besluit risico's zware ongevallen 2015.
8. Het uitvoeren van toezicht op de (brand)veiligheidsaspecten van de omgevingsvergunning, activiteit bouwen en activiteit brandveilig gebruik.
9. Het adviseren op en toetsen van brandbeveiligingsinstallaties op de daarvoor geldende normen.
10. Het adviseren over opslag en ontbranding van vuurwerk.
11. Het adviseren bij de energietransitie.
12. Het uitvoeren van (incident- en) brandonderzoek om beter uitvoering te kunnen geven aan de adviestaken.
13. Het toepassen van de aspecten risicogerichtheid, integraliteit, bewustzijnsbevordering en gedragsverandering (brandveilig leven) vanuit een gebiedsgerichte benadering bij de uitvoering van de genoemde adviestaken.

Brandweer Gelderland-Midden
is onderdeel van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Brandweer Gelderland-Midden
Postbus 5364
6802 EJ ARNHEM
T 0800 8446 000
E brandweer@vggm.nl
I www.brandweer.nl/gelderland-midden

BRANDWEER
Gelderland-Midden